

Kişilerarası Duyarlılığı Etkileyen Psikolojik Değişkenler: Bağlanma Stilleri ve Kişilik Özellikleri (Tıp Fakültesi Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma)

Abdullah TUNÇ¹, Meryem Berrin BULUT²

Özet

Kişilerarası duyarlılık etrafımızdaki bireylerin davranışlarının yargılanması ve bu yargılamalardan çıkarımda bulunmak olarak tanımlanabilmektedir. Bağlanma, bireyin ilk yaşam evrelerinde bakım veren ile sonrasında ise akranları, arkadaşları veya duygusal ilişkide olduğu insanlarla kurduğu bağ olarak ifade edilebilir. Kişilik ise bireylerin sahip oldukları ve nispeten tutarlı olan özellikler bütünüdür. Bu çalışmanın amacı, tıp fakültesi öğrencileri örnekleminde saplantılı bağlanma ve duygusal dengesizliğin kişilerarası duyarlılık üzerindeki etkisinin incelenmesidir. Bu kapsamda 192 (107 kadın, 84 erkek, 1 kişi cinsiyetini belirtmemiş) gönüllü tıp fakültesi öğrencisine ulaşılmıştır. Veriler Belirti Kontrol Listesi 90R, Yetişkin Bağlanma Stilleri Ölçeği, Beş Faktör Kişilik Özellikleri Ölçeği ve demografik bilgi formu aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde nicel analiz tekniklerinden korelasyon ve basit regresyon analizinden faydalanılmıştır. Bulgular hem saplantılı bağlanmanın hem de duygusal dengesizliğin kişilerarası duyarlılıkla anlamlı bir ilişkiye sahip olduğunu göstermektedir. Bunlara ek olarak, saplantılı bağlanma ve duygusal dengesizlik kişilerarası duyarlılık değişkenindeki varyansın %37'sini açıklamaktadır. Elde edilen sonuçlar, ilgili literatür temelinde tartışılmış ve ileride bu alanda çalışma yapmak isteyen araştırmacılara önerilerde bulunulmuştur.

Makale Bilgileri

Araştırma
Makalesi

Gönderim Tarihi

08/11/2022

Kabul Tarihi

05/12/2023

Yayın Tarihi

15/05/2024

Anahtar

Kelimeler

Kişilerarası
duyarlılık,
Bağlanma,
saplantılı,
Kişilik özellikleri,
Duygusal
dengesizlik

¹ Psikolog, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, 0000-0002-9959-8633, abdullahtunc95@gmail.com

² Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi, 0000-0001-8476-8700, tekemeryemberrin@gmail.com

Atıf:

Tunç, A. ve Bulut M. B. (2024). Kişilerarası duyarlılığı etkileyen psikolojik değişkenler: Bağlanma stilleri ve kişilik özellikleri (Tıp fakültesi öğrencileri üzerine bir çalışma). *Pamukkale üniversitesi eğitim fakültesi dergisi [PAUEFD]*, 61, 1-14. <https://doi.org/10.9779/pauefd.1201488>

Giriş

Bireylerin kişilerarası temasta kendilerini değersiz hissettiklerinde aşırı duyarlılığa atıfta bulunan psikolojik bir semptom olan (Davidson ve diğerleri, 1989) kişilerarası duyarlılık, diğerlerinin davranışlarının veya görünümünün doğru bir şekilde yargılanması veya hatırlanması olarak tanımlanır. Birey bir günde, diğer bireylerin konuşmaları, yüz ve vücut hareketleri, ses tonları, fizyonomileri ve kıyafetleri hakkında sayısız ayrıntıyı fark etmekte ve fark ettiği bu bilgiler genellikle geçici ve eksik olsa da bu bilgilere dayanarak diğerleri hakkında çıkarımlarda bulunmaktadır (Hall ve diğerleri, 2009). Bu çıkarımda bulunma sürecinde bireyin sahip olduğu şemalar önemli bir yere sahiptir. Bireyler, bilişsel cimri varlıklar (Fiske ve Taylor, 2013) olmalarından dolayı daha önce oluşturdukları şemalara göre yeni elde edilen bilgileri eşleştirir ve etraflarındaki bireyler hakkında kısa yoldan bilgi edinmiş olurlar.

Bowlby'e (1973) göre bebekler bağlanma sayesinde öncelikle hayatta kalır ve yaşadığı dünyayı anlamlandırır. Ainsworth'a (1969) göre bağlanma, başka bir kişiyle kurulan duygusal bağıdır ve bu bağın belli başlı ayırt edici tarafları vardır. Bağlanma tarzlarından biri saplantılı bağlanmadır. Saplantılı bağlanan bireylerin, kendilerine karşı düşünceleri olumsuzken, bağlandıkları kişilere karşı düşünceleri olumludur. Bu yüzden saplantılı bağlanan bireylerin kuracakları ilişki kendileri için çok önemlidir (Griffin ve Bartholomew, 1994) ancak baskın şekilde hissettikleri terk edilme hissinden dolayı ilişkide oldukları kişiye oldukça bağımlı olabilirler (Bartholomew ve Horowitz, 1991). Literatür bulguları bağlanma tarzları ile kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu göstermektedir (bk. Özer ve diğerleri, 2012, Shaver ve Brennan, 2001; Ulusoy ve diğerleri, 2018). Bu bağlamda çalışmamızda bağlanma stili olarak saplantılı bağlanma ve kişilik özelliklerinden de duygusal dengesizlik (nevrotizm) incelenmiştir, çünkü duygusal dengesizlik en yaygın ve en güçlü görünen kişilik özelliklerinden biridir (Topçu, 2022). Duygusal dengesizlik kişilik özelliği baskın bireyler, genellikle kaygılı, düşük özgüvenli, duygusal olarak tutarsız ve zayıflamış ruh sağlığına sahiptir (Eysenck ve Eysenck, 1975; Soto ve diğerleri, 2016). Duygusal dengesiz bireyler aynı zamanda kaygı bozukluklarına ve depresyona daha yatkındırlar (De Raad ve diğerleri, 2010) ve bu bireylerin stresle başa çıkmada da zorlandıkları görülmüştür (Widiger ve Oltmanns, 2017).

Kişilerarası duyarlılık hem olumlu hem de olumsuz psikososyal değişkenlerle ilişkilidir. Hall vd. (2009) tarafından gerçekleştirilen meta analiz çalışması sonucunda kişilerarası duyarlılığın empati, bağlılık, dışa dönüklük, sorumluluk, açıklık, hoşgörü, iç kontrol odağı ile olumlu yönde; duygusal dengesizlik, utangaçlık, depresyon ile olumsuz yönde ilişkili olduğu raporlanmıştır. 2019 yılında Zhiqi vd. tarafından

gerçekleştirilen bir çalışmada ise kişilerarası duyarlılık ile sosyal kaygı arasında olumlu; benlik saygısı arasında ise olumsuz yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Masillo vd. (2014) kişilerarası duyarlılık ile ayrılma kaygısı arasında olumlu; Smorti vd. (2022) ise kişilerarası duyarlılık ile özerklik, ilişkisellik, yeterlik ve yaşam doyumu arasında olumsuz yönde anlamlı ilişkiler saptamışlardır.

Kişilerarası duyarlılık ile güvensiz bağlanma arasında bağlantı olduğuna dair alanda pek çok çalışma bulunmaktadır. Buna göre kişilerarası duyarlılığı yüksek bir bireyin tanımının, güvensiz bağlanan bir bireyin tanımına benzediği ifade edilebilir (Otani ve diğerleri, 2014). Strand vd. (2015) tarafından psikotik bozukluklarda uzmanlaşmış ruh sağlığı polikliniğinde tedavi gören bireyler üzerinde gerçekleştirilen bir çalışma sonucunda saplantılı bağlanma ile depresyon, kaygı, kişilerarası duyarlılık, paranoya ve psikotizm arasında olumlu yönde ilişkiler olduğu raporlanmıştır. Benzer şekilde, Almeida vd. (2019) saplantılı bağlanma ile kişilerarası duyarlılık, düşmanlık, fobik kaygı, depresyon, psikotizm ve somatizasyon arasında olumlu yönde anlamlı ilişkiler tespit etmişlerdir. Bunlara ek olarak, saplantılı bağlanma stiline sahip bireyler, takıntılılık, kişilerarası duyarlılık ve kayıp korkusu boyutlarında güvenli bağlanan bireylere göre daha yüksek puanlar almışlardır (Marazziti ve diğerleri, 2010). Özetle ifade etmek gerekirse, kişilerarası duyarlılık ile saplantılı bağlanma arasında anlamlı bir ilişkinin beklenmesinin ardında psikolojik belirtiler ile bağlanma stilleri arasındaki ilişkiyi ortaya koyan çalışmalar (ayrıca bk. Ustamehmetoğlu, 2019; Yelörgü, 2021; Yersel, 2016; Yüksel-Ayanoğlu, 2016) yatmaktadır.

Kişilerarası duyarlılığın kişilik özellikleri ile de anlamlı ilişkilere sahip olduğu daha önce gerçekleştirilen çalışmalarda gösterilmektedir. Örneğin, Van Eeden vd. (2019) tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada kroniklik ve duygusal dengesizliğin, özellikle düşük benlik saygısı ve yüksek kişilerarası duyarlılık gibi çeşitli psikiyatrik semptomların uzun süreli kalıcılığını yordadığı raporlanmaktadır. Kişilerarası duyarlılık ve duygusal dengesizlikte ortak olan stres, çocuklukta kötü muamele ile yaşam olaylarının olumsuz değerlendirilmesi arasındaki bağlantıyla yakından ilişkili olabilir (Nakazawa ve diğerleri, 2021). Kısaca belirtmek gerekirse, kişilerarası duyarlılık duygusal dengesizlikle anlamlı bir ilişkiye sahiptir (Boyce ve Parker, 1989; Dong ve diğerleri, 2022).

Bireyin bağlanma tarzı erken dönemde ebeveyni ile kurduğu ilişki sonucunda gelişmekte ve bunun uzun yıllar boyunca nispeten tutarlı olduğu düşünülmektedir. Bir kişilik özelliği olan duygusal dengesizlik de benzer şekilde nispeten tutarlıdır. Bağlanma tarzı ve kişilik özelliklerinin bireyin ruhsal durumunu ve ilişkilerini etkilediği varsayılmaktadır. Daha önce gerçekleştirilen çalışmalar kapsamında elde edilen bilgiler doğrultusunda bu çalışmada, güvensiz bağlanma stillerinden olan saplantılı bağlanma ve kişilik özelliklerinden olan

duygusal dengesizliğin psikolojik belirtilerden olan kişiler arası duyarlılık üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olması beklenmektedir.

Kişilerarası duyarlılık ile bağlanma stilleri ve duygusal dengesizliğin ele alındığı çalışmalarda sadece bu değişkenler arasındaki ilişki incelenmiş (bk., Almeida ve diğerleri, 2019; Hall ve diğerleri, 2009) fakat bu değişkenlerin kişilerarası duyarlılığı etkileme biçimi konusunda yeterince çalışma yapılmamıştır. Bu çalışmada bu değişkenlerin kişilerarası duyarlılık üzerindeki etkisi ele alınarak alana katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Daha önce gerçekleştirilen pek çok çalışmada psikolojik belirtilerin olumlu ve olumsuz psikolojik değişkenlerle ilişkili olduğu saptanmıştır. Örneğin, psikolojik belirtiler ile yaşam kalitesi (Ling ve diğerleri, 2021) ve psikolojik dayanıklılık/sağlamlık (Bulut, 2021; Cevizci ve Müezzini, 2019); kişilerarası duyarlılık ile depresyon (Erözkan, 2005; Harb ve diğerleri, 2002) arasında anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Bu çalışma ile ise bireyin ruh sağlığı ile ilişkili olan ve kişilerarası duyarlılığı etkileyen değişkenlerin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu sayede kişilerarası duyarlılığı etkileyen değişkenler üzerinde önleyici çalışmalar yapılması sağlanabilir.

Yöntem

Bu çalışmada nicel analiz teknikleri kullanılmıştır. Çalışmanın deseni ilişkisel tarama türündedir. Karasar'a (2011) göre ilişkisel tarama ile değişkenler arasındaki ilişki var olan durumu ile incelenir.

Katılımcılar

Bu çalışmanın evrenini bir devlet üniversitesinin Tıp Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler (3., 4., 5. ve 6. Sınıf) oluşturmaktadır. Örneklem, kolayda ve kartopu örnekleme yoluyla seçilen tıp fakültesi öğrencilerini içermektedir. Kolayda örnekleme ile araştırmacılar kolay bir şekilde ulaşabildikleri tıp fakültesi öğrencilerine uygulama yapmışlardır. Kartopu örnekleme ile ise kolay bir şekilde ulaşılan tıp fakültesi öğrencilerinden sınıf arkadaşlarına ya da bölüm arkadaşlarına anketleri iletmeleri talep edilmiştir (Emerson, 2015). Katılımcılar 192 (kadın=107, erkek=84, 1 kişi cinsiyetini belirtmemiş) (141 yüz yüze ve 51 çevrimiçi) gönüllü tıp fakültesi öğrencisidir. Araştırmaya katılanların yaş ortalaması 22.58'dir (ss= 1.76). Yaş aralığı 19 ile 37 arasında değişmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu 4.sınıf öğrencisidir (n= 105, %54.7).

Veri Toplama Araçları

Belirti Kontrol Listesi 90R (SCL-90-R)

Derogatis ve Clearly (1977) tarafından geliştirilen ölçeğin psikometrik özellikleri Türkiye'de Kılıç (1987) ve Dağ (1991) tarafından incelenmiştir. Ölçek 90 madde ve on boyuttan (obsesif-kompulsif, somatizasyon,

depresyon, kişilerarası duyarlılık, düşmanlık, kaygı, fobik kaygı, psikotizm, paranoid düşünce, suçluluk duygusu, yeme ve uyku bozuklukları) oluşmaktadır. Ölçeğin değerlendirilmesinde 5'li (1: hiç ve 5: ileri derecede) Likert tipi bir derecelendirme kullanılmıştır. Ölçeğin uyarlama çalışmalarında Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı 0.77 ile 0.90 arasında değişmektedir. Mevcut çalışmada "kişilerarası duyarlılık" boyutu kullanılmıştır. Bu çalışmada, kişilerarası duyarlılık için Cronbach Alfa katsayısı 0,83 olarak tespit edilmiştir.

Yetişkin Bağlanma Stilleri Ölçeği

Griffin ve Bartholomew (1994) tarafından geliştirilen ölçek, Sümer ve Güngör (1999) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek 30 maddeden oluşsa da dört faktörü (güvenli, korkulu, kayıtsız-kaçınan, saplantılı) ölçmek için 18 madde kullanılmaktadır. 7'li (1: Beni hiç tanımlamıyor – 7: Beni tamamen tanımlıyor) Likert tipi bir derecelendirme kullanılmıştır. Her bir faktörden alınan yüksek puan, ilgili bağlanma stiline yüksek olduğunu göstermektedir. Sümer ve Güngör (1999) tarafından yapılan test-tekrar test güvenilirlik analizine göre güvenilirlik değerleri 0.54 ile 0.78 arasında değişmektedir. Bu çalışmada "saplantılı bağlanma" faktörü kullanılmıştır ve saplantılı bağlanma için Cronbach Alfa değeri 0.55 olarak saptanmıştır.

Beş Faktör Kişilik Özellikleri Ölçeği

Ölçek, Benet-Martinez ve John (1998) tarafından geliştirilmiş, Sümer ve Sümer (2005) tarafından ise uyarlama çalışması yapılmıştır. Ölçekte 44 madde ve beş faktör (sorumluluk, dışadönüklük, duygusal dengesizlik, uyumluluk ve deneyime açıklık) bulunmaktadır. Ölçeğin derecelendirilmesinde 5'li (1: kesinlikle katılmıyorum, 3: ne katılıyorum ne de katılmıyorum, 5: kesinlikle katılıyorum) Likert tipi bir skala kullanılmıştır. Sümer ve Sümer (2005) tarafından yapılan uyarlama çalışmasında ölçeğin iç tutarlılık katsayıları ise 0.64-0.77 arasındadır. Bu çalışmada ölçeğin duygusal dengesizlik faktörü kullanılmıştır ve duygusal dengesizlik için Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı 0.68 olarak bulunmuştur.

Kişisel Bilgi Formu

Katılımcıların sosyodemografik özellikleri hakkında bilgi edinmek için araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Bu form cinsiyet, yaş ve sınıf gibi bilgileri içermektedir.

Verilerin Analizi ve İşlem

Veri toplama öncesinde hem üniversite etik kurulundan hem de tıp fakültesi dekanlığından gerekli izinler alınmıştır. Veriler hem çevrim içi (Google Formlar kullanılarak) hem de yüz yüze olarak Haziran ve Temmuz 2022 arasında toplanmıştır. Google formların bağlantısı çevrimiçi iletişim platformları (WhatsApp gibi) aracılığıyla paylaşılmıştır.

Yüz yüze elde edilen veriler öğrencilerin sınıflarında ve kütüphanede toplanmıştır. Anketlerin doldurulması yaklaşık 15 dakika sürmüştür. Bilgilendirilmiş onam formu ile katılımcılara çalışmanın amacı, çalışmaya katılımın gönüllülük esasına göre olduğu, herhangi bir olumsuz sonuç olmaksızın istedikleri zaman araştırmadan çekilebilecekleri, çalışmada elde edilen verilerin sadece bilimsel amaçlar kapsamında kullanılacağı belirtilmiştir. Veriler anonim bir şekilde analiz edilmiştir. Normallik varsayımının karşılanıp karşılanmadığını incelemek amacıyla çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiştir. Literatür bulguları (bk. George ve Mallery, 2010; Gravetter ve Wallnau, 2014) basıklık ve çarpıklık değerlerinin -2 ile +2 arasında olması durumunda verilerin normal dağılıma sahip olduklarını belirtmektedir. Mevcut çalışmada basıklık ve çarpıklık değerleri 0.175-0.349 arasında değişmektedir. Bu nedenle, verilerin normal dağılıma sahip olduğu tespit edilmiştir. Verilerin analizinde (SPSS 25 kullanılarak) nicel analiz tekniklerinden korelasyon ve basit regresyon kullanılmıştır.

Bulgular

Çalışmanın bulguları Tablo 1 (korelasyon analizi sonuçları) ve Tablo 2'de (basit regresyon analizi sonuçları) verilmektedir.

Tablo 1.

Korelasyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	N	Ort.	ss	1	2	3
1.Kişilerarası Duyarlılık	192	2.46	0.78	1	0.465*	0.571*
2.Duygusal Dengesizlik	192	3.04	0.79		1	0.472*
3.Saplantılı Bağlanma	192	3.78	1.17			1

* $p < .01$

Tablo 1'de görüldüğü gibi çalışmanın değişkenlerinin birbirleri ile arasında olumlu yönde ve istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir.

Tablo 2.

Basit Regresyon Analizi Sonuçları

Model	β	t	R^2	Uyar. R^2	ΔF
Duygusal Dengesizlik	0.25	3.86			
Saplantılı Bağlanma	0.45	6.94	0.38	0.37	56.76

* $p < .01$

Tablo 2'de görüldüğü gibi duygusal dengesizlik ve saplantılı bağlanma kişilerarası duyarlılığı olumlu yönde anlamlı olarak yordamaktadır. Duygusal dengesizlik ve saplantılı bağlanma kişilerarası duyarlılıktaki varyansın %37'sini açıklamaktadır.

Tartışma

Bu çalışmada, kişilerarası duyarlılık ile saplantılı bağlanma ve duygusal dengesizlik arasındaki ilişki incelenmiş aynı zamanda kişilerarası duyarlılığı açıklamada saplantılı bağlanma ve duygusal dengesizliğin etkisine bakılmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre kişilerarası duyarlılık hem saplantılı bağlanma hem de duygusal dengesizlikle olumlu yönde anlamlı bir ilişkiye sahiptir. Bu çalışmanın bulguları ile tutarlı olarak, kişilerarası duyarlılık ile saplantılı (kaygılı) bağlanma arasında olumlu yönde bir ilişkinin olduğunu raporlayan pek çok araştırma (Dozier ve diğerleri, 1999; Shorey ve Snyder, 2006; Tolan, 2017; Yelörgü, 2021) bulunmaktadır. Kişilerarası duyarlılıkları fazla olan bireylerde yetersizlik hissi, kendini diğer insanlardan aşağıda görme ve ilişkilerinde hata yapacakları bu yüzden ilişkilerinin zarar göreceği düşüncesi baskındır (Boyce ve diğerleri, 1991); saplantılı bağlanan bireyler ise kendilerini yetersiz görme eğilimde olup ilişkilerinde takıntılı hale gelebilirler ve bu bireyler kendilerine yönelik yetersizlik hislerini ilişkide oldukları bireye karşı olumlu hislerle ve bağımlı olarak telafi etme yolunu tercih ederler (Griffin ve Bartholomew, 1994). Bu bağlamda kişilerarası duyarlılık ile saplantılı bağlanan bireylerin özellikleri benzemektedir ve araştırma sonucunda ortaya çıkan olumlu ilişki bu bilgiler tarafından desteklenmektedir. Bu çalışmanın bulgularından farklı olarak, Atay (2016) tarafından evli bireyler üzerinde yapılan bir çalışmada kişilerarası duyarlılık ile saplantılı bağlanma arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Bu tutarsız bulgu, Atay'ın (2016) örneklem grubunun sadece evli bireylerden oluşmasından kaynaklanmış olabilir. Bu alanda çok sayıda tutarlı bulguya rağmen bu şekilde beklentilerin tersi yönde bir bulgunun da literatürde mevcut olması bu alanda daha fazla çalışma yapılmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Buradaki farklılık, bireylerin evliliklerinde uyum ve doyum sağlamaları ile ilgili olabilir. Spanier ve Lewis'in (1980) çalışmasına göre evlilik doyumu, bireylerin karşılıklı talepleri karşılama seviyesiyle ilgilidir; evlilik uyumu ise bireylerin çok fazla uyuşmazlık yaşamadan, birbirleriyle olumlu iletişim kurmaları, ortaya çıkan sorunlara ise ortak çözümler bulmalarındır (Sabatelli, 1988). Evli bireylerle yapılan çalışmalarda evlilik uyumu ile saplantılı bağlanma arasında olumsuz yönde ilişki bulunurken (Turanlı, 2010), evlilikte uyum/evlilik doyumu ile duygusal dengesizlik arasında da olumsuz yönde ilişki saptanmıştır (Tuzcu, 2017). Bu araştırmalar sonucunda evli bireylerin ilişkilerinde uyum ve doyumun var olması ile saplantılı bağlanma ve duygusal dengesizlik arasında ters yönde bir ilişkinin olduğu görülmektedir.

Alanyazın bulgularına (bk. Akıncı ve diğerleri, 2018; Dong ve diğerleri, 2022; Tatar ve diğerleri, 2014) benzer şekilde bu çalışmada kişilerarası duyarlılık ile duygusal dengesizlik arasında olumlu yönde bir ilişki tespit

edilmiştir. Duygusal dengesizlik yaşayan bireyler genelde endişeli, huysuz ve duygusal kişilerdir (McCrae ve Costa, 2003) ve aynı zamanda bu bireylerin ilişkilerinin de sorunlu (toksik) ilişkiler olduğuna dair çalışma bulguları (Kuzu, 2022) mevcuttur. Kişilerarası duyarlılıkları yüksek olan bireyler, sosyal ilişkilerden kaçınırlar (Boyce ve Parker, 1989) ve aynı zamanda var olan ilişkilerde ise mutsuz olmaları beklenmektedir. Bu özellikler bakımından aslında kişilerarası duyarlı ve duygusal dengesiz bireylerin ilişkisel konularda sorunlar yaşadığı görülmektedir. Bu manada bu değişkenlerin aralarında anlamlı bir ilişkinin tespit edilmesi de beklentileri doğrular niteliktedir.

Kişilerarası duyarlılığı saplantılı bağlanma ve duygusal dengesizlik anlamlı olarak yordamaktadır. Tolan (2017) çalışmasında bağlanma tarzlarının kişilerarası duyarlılığın %21'ini açıkladığını raporlamıştır. Bu sonuç mevcut araştırma bulgularını destekler niteliktedir. Scharf vd. (2017) ebeveynlik tarzlarının kişilerarası duyarlılık ile ilişkili olduğunu ve aşırı ebeveyn tepkilerinin kişilerarası duyarlılık seviyesini artırdığını tespit etmişlerdir. Aynı zamanda aşırı ebeveyn davranışları saplantılı bağlanma ile de ilişkilidir. Bu veriler doğrultusunda saplantılı bağlanmanın kişilerarası duyarlılığı yordaması alan yazın ile uyumlu ve beklenen bir sonuçtur. Kişilik özellikleri psikolojik belirtileri yordamakta (bk. Chalabianlou ve Garousi Farshi, 1986), Tatar vd. (2014) göre psikolojik belirtileri açıklamada kişilik özellikleri kullanılabilir. Bu çalışmada duygusal dengesizliğin kişilerarası duyarlılığı yordadığı ortaya koyulmuştur. Bu sonuç daha önce yapılan çalışmalar ile tutarlıdır. Kişilerarası duyarlılık ile duygusal dengesizlik farklı örneklem gruplarında incelendiğinde de duygusal dengesizliğin kişilerarası duyarlılığı anlamlı olarak yordadığı belirtilmektedir (bk. Dong ve diğerleri, 2022; Boyce ve Parker, 1989; Lee ve diğerleri, 2013; Tatar ve diğerleri, 2014). Bu manada kişilerarası duyarlılığı yordamada duygusal dengesizliğin önemli bir rolünün olduğu ifade edilebilir.

Bu çalışmanın güçlü yönü, kişilerarası duyarlılık üzerinde saplantılı bağlanma ve duygusal dengesizliğin rolünü ortaya koymasıdır. Bu sayede bu çalışmanın, bireylerin iyi oluşlarını artırmak için önleyici çalışmalara ışık tutması beklenmektedir. Bu kapsamda bu çalışmanın aynı zamanda alan yazında yapılacak yeni çalışmalara da yol gösterici olabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmanın örneklem grubunun sadece tıp fakültesi öğrencilerinden oluşması bir sınırlılık olarak düşünülebilir. Bu nedenle, çalışma farklı örneklem gruplarında tekrarlanabilir. İleride bu alanda çalışma yapmak isteyenler, bu değişkenlerin diğer psikolojik değişkenlerle ilişkisini inceleyebilirler. Örneğin, kaygı, paranoid düşünce, psikotizm, öfke, düşmanlık ve depresyon belirtileri ile bu değişkenlerin incelenmesinin alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Aynı zamanda bu psikolojik belirtileri açıklamada etkisi olacağı düşünülen diğer değişkenlerle model testi

analizleri veya hiyerarşik regresyon analizleri yapılabilir (örn., duygu düzenleme, pozitif-negatif duygulanım, benlik saygısı gibi).

Sonuç

Çalışma sonucunda, duygusal dengesizlik ile saplantılı bağlanmanın kişilerarası duyarlılıkla olumlu yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, duygusal dengesizlik ve saplantılı bağlanma kişilerarası duyarlılıktaki varyansı olumlu yönde anlamlı olarak açıklamaktadır.

Etik Kurul İzin Bilgisi: Bu araştırma, ilgili üniversitenin Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşerî Bilimler Kurulunun 16/05/2022 tarihli E-60263016-050.06.04-165109 sayılı kararı ile alınan izinle yürütülmüş ve araştırma için alınan etik kurul izin bilgisi doğrultusunda tamamlanmıştır.

Yazar Çıkar Çatışması Bilgisi: Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yazar Katkısı: Her iki yazar da eşit katkıda bulunmuşlardır.

Kaynakça

- Ainsworth, M. D. S. (1969). Object relations, dependency, and attachment: A theoretical review of the infant-mother relationship. *Child Development*, 40(4), 969-1025. <https://doi.org/10.2307/1127008>
- Almeida, I., Ramalho, A., Fernandes, M. B. & Guarda, R. (2019). Adult attachment as a risk factor for intimate partner violence. *Annals of Medicine* 51(ek 1), 187-187. <https://doi.org/10.1080/07853890.2018.1562757>
- Akıncı, Ö., Gödek, G., Acer, S. ve Koç, M. (2018, 28 Haz.- 01 Tem.). *Psikolojik belirtilerin yordayıcısı olarak kişilik özelliklerinin incelenmesi*. ERPA 2018, İstanbul, Turkey. https://www.erpacongress.com/upload/dosya/erpa-2018-e-book-of-proceedings-2018_with-isbn_15bc882e42ce0a.pdf
- Anlı, G. (2018). Kişilerarası duyarlılık ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(1), 103-118.
- Atay, S. (2016). *Evli bireylerde bağlanma stillerinin kişiler arası duyarlılıkları ile ilişkisi* [Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Bartholomew, K. & Horowitz, L. M. (1991). Attachment styles among young adults: a test of a four-category model. *Journal of personality and social psychology*, 61(2), 226-244. <https://doi.org/10.1037//0022-3514.61.2.226>.
- Bilgin, O. (2020). Relationship between interpersonal sensitivity and psychological resilience. *International Online Journal of Educational Sciences*, 12(5), 10-22.

- Benet-Martínez, V. & John, O. P. (1998). Los cinco grandes across cultures and ethnic groups: multitrait multimethod analyses of the big five in Spanish and English. *Journal of personality and social psychology*, 75(3), 729-750. <https://doi.org/10.1037//0022-3514.75.3.729>.
- Boyce P. & Parker G. (1989). Development of a scale to measure interpersonal sensitivity. *Australian & New Zealand Journal of Psychiatry*, 23(3), 341-351. <https://doi.org/10.1177/000486748902300320>.
- Boyce, P., Parker, G., Barnett, B., Cooney, M. & Smith, F. (1991). Personality as a vulnerability factor to depression. *The British Journal of Psychiatry*, 159(1), 106-114.
- Bowlby, J. (1973). *Attachment and loss. 1: Attachment*. Basic Books.
- Bulut, G. (2021). *Yetişkinlerde psikolojik sağlamlık ile sosyal zekâ seviyesi ve kişilerarası duyarlılık arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Cevizci, O. ve Müezzini, E. E. (2019). Sağlık çalışanlarında psikolojik belirtilerin ve psikolojik dayanıklılığın incelenmesi. *Kıbrıs Türk Psikiyatri ve Psikoloji Dergisi*, 1(3), 166-172.
- Chalabianlou, G. R. & Garoosi Farshi, M. T. (1986). Relation of NEO-PI-R personality inventory and SCL-90-R: Ability of NEO inventory in mental health evaluation. *Journal of Behavioral Sciences*, 4(1), 51-58.
- Creasey, G. & Hesson-McInnis, M. (2001). Affective responses, cognitive appraisals, and conflict tactics in late adolescent romantic relationships: Associations with attachment orientations. *Journal of Counseling Psychology*, 48(1), 85-96.
- Davidson, J., Zisook, S., Giller, E. & Helms, M. (1989). Symptoms of interpersonal sensitivity in depression. *Comprehensive Psychiatry*, 30(5), 357-368.
- Dağ, İ. (1991). Belirti tarama listesi (SCL-90-R)'nin üniversite öğrencileri için güvenilirliği ve geçerliği. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 2(1), 5-12.
- De Raad, B., Barelds, D. P., Levert, E., Ostendorf, F., Mlačić, B., Blas, L. D. ... & Katigbak, M. S. (2010). Only three factors of personality description are fully replicable across languages: a comparison of 14 trait taxonomies. *Journal of Personality and Social Psychology*, 98(1), 160-173. <https://doi.org/10.1037/a0017184>.
- Derogatis, L. R. & Cleary, P. A. (1977). Factorial invariance across gender for the primary symptom dimensions of the SCL-90. *British Journal of Social and Clinical Psychology*, 16(4), 347-356.
- Dong, Y., Liu, F., Jiang, Y. & Wei, S. (2022). Neuroticism and aggressive behavior among left-behind children: the mediating roles of interpersonal sensitivity and bullying victimization. *International journal of environmental research and public health*, 19(17), 11072. <https://doi.org/10.3390/ijerph191711072>.
- Dozier, M., Stovall, K. C. & Albus, K. E. (1999). Attachment and psychopathology in adulthood. J. Cassidy ve P. R. Shaver, (Ed.), *Handbook of attachment:*

- Theory, research, and clinical applications* içinde (ss. 497-519). Guilford Press.
- Emerson, R. W. (2015). Convenience sampling, random sampling, and snowball sampling: How does sampling affect the validity of research?. *Journal of Visual Impairment & Blindness*, 109(2), 164-168.
- Erözkan, A. (2005). Üniversite öğrencilerinin kişilerarası duyarlılık ve depresyon düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14, 129-155.
- Eysenck, H. J. & Eysenck, S. B. G. (1975). *Manual of the eysenck personality questionnaire (adult and junior)*. Hodder and Stoughton.
- Fiske, S. & Taylor, S. (2013). *Social cognition: from brains to culture*. Sage Publications.
- George, D. & Mallery, M. (2010). *SPSS for windows step by step: A simple guide and reference*. Pearson.
- Gravetter, F. & Wallnau, L. (2014). *Essentials of statistics for the behavioral sciences*. Wadsworth.
- Griffin, D. W. & Bartholomew, K. (1994). The metaphysics of measurement: The case of adult attachment. K. Bartholomew ve D. Perlman (Ed.), *Attachment processes in adulthood* içinde (ss. 17-52). Jessica Kingsley Publishers.
- Hall, J. A., Andrzejewski, S. A. & Yopchick, J. E. (2009). Psychosocial correlates of interpersonal sensitivity: A meta-analysis. *Journal of Nonverbal Behavior*, 33(3), 149-180.
- Harb, G. C., Heimberg, R. G., Fresco, D. M., Schneier, F. R. & Liebowitz, M. R. (2002). The psychometric properties of the Interpersonal Sensitivity Measure in social anxiety disorder. *Behaviour Research And Therapy*, 40(8), 961-979. [https://doi.org/10.1016/s0005-7967\(01\)00125-5](https://doi.org/10.1016/s0005-7967(01)00125-5).
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Nobel Yayınları.
- Kılıç, M. (1987). *Değişik psikolojik arazlara sahip olan veya olmayan öğrencilerin sorunları* [Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Kuzu, E. D. (2022). *Kişilerarası ilişkilerin makyavelizm ve kişilik özellikleri açısından incelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Lee, K. U., Jung, N. Y., Rauch, S. A., Chae, J. H., Lee, H. K., Kweon, Y. S. & Lee, C. T. (2013). Psychometric properties of the Korean version of the Interpersonal Sensitivity Measure (IPSM-K). *Comprehensive Psychiatry*, 54(7), 918-924. <https://doi.org/10.1016/j.comppsy.2013.03.022>.
- Ling, F., Tu, L., Li, J., Chen, Y., Xu, M. & Zhu, L. (2021). Psychological aspect of patients with inflammatory bowel disease, which may be related to the quality of life, sleep and disease characteristics. *Scandinavian Journal*

- of *Gastroenterology*, 56(11), 1328-1336.
<https://doi.org/10.1080/00365521.2021.1966093>
- Marazziti, D., Consoli, G., Albanese, F., Laquidara, E., Baroni, S. & Dell'Osso, M. C. (2010). Romantic attachment and subtypes/dimensions of jealousy. *Clinical Practice and Epidemiology in Mental Health: CP & EMH*, 6, 53-58.
- Masillo, A., Valmaggia, L. R., Lanna, A., Brandizzi, M., Lindau, J. F., Curto, M., Solfanelli, A., Kotzalidis, G. D., Patane, M., Godeas, L., Leccisi, D., Girardi, P. & Nastro, P. F. (2014). Validation of the Italian version of interpersonal sensitivity measure (IPSM) in adolescents and young adults. *Journal of Affective Disorders*, 156, 164-170.
- McCrae, R. R. & Costa, P. T. (2003). *Personality in adulthood: A five-factor theory perspective*. Guilford Press.
- Nakazawa, H., Masuya, J., Tanabe, H., Kusumi, I., Inoue, T. & Ichiki, M. (2021). Interpersonal sensitivity mediates the effects of childhood maltreatment on the evaluation of life events and anxiety states in adult community volunteers. *Neuropsychiatric disease and treatment*, 17, 2757-2766.
- Nyström, M. B., Kjellberg, E., Heimdahl, U. & Jonsson, B. (2018). Shame and interpersonal sensitivity: Gender differences and the association between internalized shame coping strategies and interpersonal sensitivity. *Bulletin of the Menninger Clinic*, 82(2), 137-155.
- Otani, K., Suzuki, A., Matsumoto, Y., Shibuya, N., Sadahiro, R. & Enokido, M. (2014). Correlations of interpersonal sensitivity with negative working models of the self and other: evidence for link with attachment insecurity. *Annals of General Psychiatry*, 13(5), 1-4.
<https://doi.org/10.1186/1744-859X-13-5>.
- Özer, A., ve Cihan-Güngör, H. (2012). Yükleme tarzları, bağlanma stilleri ve kişilik özelliklerine göre evlilik uyumu. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 11-24.
- Sabatelli, R. M. (1988). Exploring relationship satisfaction: A social exchange perspective on the interdependence between theory, research, and practice. *Family Relations*, 37(2), 217-222. <https://doi.org/10.2307/584323>.
- Scharf, M., Rousseau, S. & Bsoul, S. (2017). Overparenting and young adults' interpersonal sensitivity: Cultural and parental gender-related diversity. *Journal of Child and Family Studies*, 26(5), 1356-1364.
<https://doi.org/10.1007/s10826-016-0652-x>.
- Shaver, P. R. & Brennan, K. A. (1992). Attachment styles and the "Big Five" personality traits: Their connections with each other and with romantic relationship outcomes. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 18(5), 536-545. <https://doi.org/10.1177/0146167292185003>.
- Shorey, H. S. & Snyder, C. R. (2006). The role of adult attachment styles in psychopathology and psychotherapy outcomes. *Review of General Psychology*, 10(1), 1-20.

- Smorti, M., Sica, L. S., Costa, S., Biagioni, S. & Liga, F. (2022). Warmth, competence, and wellbeing: The relationship between parental support, needs satisfaction, and interpersonal sensitivity in Italian emerging adults. *European Journal of Developmental Psychology*, 19(5), 633-653, <https://doi.org/10.1080/17405629.2021.1936492>.
- Soto, C., Kronauer, A. & Liang, J. (2016). Encyclopedia of adulthood and aging. S. Whitbourne (Ed.), *Five-factor model of personality* (ss. 506-510). Hoboken.
- Spanier, G. B. & Lewis, R. A. (1980). Marital quality: A review of the seventies. *Journal of Marriage and the Family*, 42(4), 825-839. <https://doi.org/10.2307/351827>.
- Strand, J., Goulding, A. & Tidefors, I. (2015). Attachment styles and symptoms in individuals with psychosis. *Nordic Journal of Psychiatry*, 69(1), 67-72, <https://doi.org/10.3109/08039488.2014.92974>.
- Sümer, N. ve Güngör, D. (1999). Yetişkin Bağlanma Stilleri Ölçeklerinin Türk Örnekleme Üzerinde Psikometrik Değerlendirmesi ve Kültürlerarası Bir Karşılaştırma. *Türk Psikoloji Dergisi*, 14(43), 71-106.
- Sümer, N. ve Sümer, H. C. (2005). Beş faktör kişilik özellikleri ölçeği (Yayınlanmamış çalışma).
- Tatar, A., Bildik, T., Saltukoğlu, G. ve Dinçel, M. G. (2014). Klinik olmayan örnekleme Beş Faktör Kişilik Envanteri belirti tarama amaçlı kullanılabilir mi?: Ön çalışma. *FSM İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 4, 181-199.
- Tolan, Ö. (2017). Üniversite öğrencilerinde bağlanma biçimleri, stresle başa çıkma ve bazı psikolojik belirtiler arasındaki ilişkiler. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 221-242.
- Topçu, Z. B. (2022). *Covid-19 pandemisinde ebeveynlerin kişilik özellikleri, mükemmeliyetçilik, tükenmişlik ve kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Turanlı, P. (2010). *Orta yetişkinlikte evlilik uyumu ile benlik saygısı ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkinin saptanması*. [Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Tuzcu, A. (2017). *Evlü bireylerde kişilik özelliklerinin evlilik uyumu ve evlilik doyumu üzerine etkisi* [Yüksek Lisans Tezi, Arel Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Ulusoy, Y. Ö., Akfırat, O. N. ve Gülşah, T. U. R. A. (2018). Ebeveynlere bağlanma ile kişilik özellikleri arasındaki ilişki. *Journal of Resilience*, 2(1), 23-38. <https://doi.org/10.32569/resilience.436910>.
- Ustamehmetoğlu, F. (2019). *The relation of childhood trauma and attachment dimensions with psychotic-like experiences and subclinical psychiatric symptoms in non-clinical sample* [Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.

- Van Eeden, W. A., Van Hemert, A. M., Carlier, I. V., Penninx, B. W., Spinhoven, P. & Giltay, E. J. (2019). Neuroticism and chronicity as predictors of 9-year course of individual depressive symptoms. *Journal of Affective Disorders*, 252, 484-492.
- Yelörgü, D. (2021). *Çocukluk çağı travmalarının, yetişkin bağlanma stillerinin ve psikolojik iyi oluşun cinsel doyum üzerindeki etkisi* [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi
- Yüksel- Ayanoğlu, Z. (2016). *Kurum bakımında kalmış yetişkinlerde bağlanma biçimleri ve ruhsal sorunlar* [Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Zhiqi, Y., Yingru, Z., Lu, Z., Yu, X. & Xuelian, C. (2019). How does self-esteem affect mobile phone addiction? The mediating role of social anxiety and interpersonal sensitivity. *Psychiatry Research*, 271, 526-531.
- Widiger, T. A. & Oltmanns, J. R. (2017). The general factor of psychopathology and personality. *Clinical Psychological Science*, 5(1), 182-183. <https://doi.org/10.1177/2167702616657042>.

Psychological Variables Affecting Interpersonal Sensitivity: Attachment Styles and Personality Traits (A Study on Medical Faculty Students)

Abdullah TUNÇ¹, Meryem Berrin BULUT²

Abstract

Interpersonal sensitivity can be defined as judging the behaviors of individuals around us and making inferences from these judgments. While attachment can be defined as the bond that an individual establishes with their caregiver in the early life stages and later with peers, friends, or people with whom they have an emotional relationship, personality is a set of relatively consistent characteristics that individuals possess. This study aimed to examine the effects of preoccupied attachment and emotional instability on interpersonal sensitivity in medical faculty students. In this context, 192 (107 females, 84 males, and 1 participant did not specify gender) medical faculty students voluntarily participated in the study. Data were collected through Symptom Checklist 90R, Adult Attachment Styles Scale, Five Factor Personality Traits Scale, and a demographic information form. Correlation and simple regression analysis, which are quantitative analysis techniques, were employed to analyze the data. The findings show that both preoccupied attachment and emotional instability have a significant relationship with interpersonal sensitivity. In addition, preoccupied attachment and emotional instability explain 37% of the variance in interpersonal sensitivity. The results were discussed based on the relevant literature, and suggestions for future studies were provided accordingly.

Article Details

Research Article

Received

08/11/2022

Accepted

05/12/2023

Published

15/05/2024

Key words

Interpersonal sensitivity, Attachment, Preoccupied, Personality traits, Emotional instability

¹ Psychologist, Erzincan Binali Yıldırım University, 0000-0002-9959-8633, abdullahtunc95@gmail.com

² Dr., Çukurova University, 0000-0001-8476-8700, tekemeryemberrin@gmail.com

Suggested Citation:

Tunç, A., & Bulut, M. E. (2024). Psychological variables affecting interpersonal sensitivity: Attachment styles and personality traits (A study on medical faculty students). *Pamukkale University Journal of Education [PUJE]*, 61, 1-14. <https://doi.org/10.9779/pauefd.1201488>

Introduction

Interpersonal sensitivity, a psychological symptom referring to hypersensitivity when individuals feel unworthy in interpersonal contact (Davidson et al., 1989), is defined as the accurate judgment or recollection of others' behavior or appearance. An individual notices countless details about other individuals' speech, facial and body movements, tone of voice, physiognomy, and clothing, and makes inferences about others based on this information, even though this information is often tentative and incomplete (Hall et al., 2009). The schemata of individuals have an important place in this process of making inferences. Since individuals are cognitively stingy beings (Fiske & Taylor, 2013), they match the newly obtained information according to the schemas they have previously formed and obtain information about the individuals around them shortly.

According to Bowlby (1973), infants first survive through attachment, and then make sense of the world they live in. In this vein, Ainsworth (1969) points out that attachment is an emotional bond with another person and this bond has certain distinctive aspects. One of the attachment styles is preoccupied attachment. While preoccupied attached individuals have negative thoughts about themselves, their thoughts about the people they are attached to are positive. Therefore, the relationship that preoccupied attached individuals will establish is very important for them (Griffin & Bartholomew, 1994), but they may be highly dependent on the person they are in a relationship with due to the dominant feeling of abandonment (Bartholomew & Horowitz, 1991). Literature findings show that there is a significant relationship between attachment styles and personality traits (see Özer et al., 2012, Shaver & Brennan, 2001; Ulusoy et al., 2018). In this context, preoccupied attachment as an attachment style and emotional instability (neuroticism) as a personality trait were examined in our study, because emotional instability is one of the most common and strongest personality traits (Topçu, 2022). Emotionally unstable individuals are generally anxious and emotionally inconsistent and have lower self-esteem and poorer mental health (Eysenck & Eysenck, 1975; Soto et al., 2016). Emotionally unstable individuals are also more prone to anxiety disorders and depression (De Raad et al., 2010), and it has been observed that these individuals also have difficulty in coping with stress (Widiger & Oltmanns, 2017).

Interpersonal sensitivity is associated with both positive and negative psychosocial variables. As a result of the meta-analysis study conducted by Hall et al. (2009), it was reported that interpersonal sensitivity was positively related to empathy, commitment, extroversion, responsibility, openness, tolerance, internal locus of control, and negatively related to emotional instability, shyness, and depression. In a study conducted by

Zhiqi et al. (2019), it was revealed that there was a positive relationship between interpersonal sensitivity and social anxiety, and a negative significant relationship between interpersonal sensitivity and self-esteem. In this vein, Masillo et al. (2014) found a positive relationship between interpersonal sensitivity and separation anxiety, while Smorti et al. (2022) reported significant negative relationships between interpersonal sensitivity and autonomy, relatedness, competence, and life satisfaction.

Many studies in the field reported a link between interpersonal sensitivity and insecure attachment (e.g., Otani et al., 2014; Strand et al., 2015). Accordingly, it can be stated that the definition of an individual with high interpersonal sensitivity is similar to the definition of an insecurely attached individual (Otani et al., 2014). As a result of a study conducted by Strand et al. (2015) on individuals treated in a mental health outpatient clinic specializing in psychotic disorders, it was reported that there were positive relationships between preoccupied attachment and depression, anxiety, interpersonal sensitivity, paranoia, and psychoticism. Similarly, Almeida et al. (2019) found significant positive relationships between preoccupied attachment and interpersonal sensitivity, hostility, phobic anxiety, depression, psychoticism, and somatization. In addition, individuals with preoccupied attachment styles scored higher in the dimensions of obsessiveness, interpersonal sensitivity, and fear of loss than securely attached individuals (Marazziti et al., 2010). To put it briefly, the reason behind the expectation of a significant relationship between interpersonal sensitivity and preoccupied attachment lies in the studies revealing the relationship between psychological symptoms and attachment styles (see also Ustamehmetoğlu, 2019; Yelörgü, 2021; Yersel, 2016; Yüksel-Ayanoğlu, 2016).

Previous studies have also indicated that interpersonal sensitivity has significant relationships with personality traits. For example, Van Eeden et al. (2019) reported that chronicity and emotional instability predicted the long-term persistence of various psychiatric symptoms, especially low self-esteem and high interpersonal sensitivity. The stress common to interpersonal sensitivity and emotional instability may be closely related to the link between childhood maltreatment and negative appraisal of life events (Nakazawa et al., 2021). Briefly stated interpersonal sensitivity has a significant relationship with emotional instability (Boyce & Parker, 1989; Dong et al., 2022).

An individual's attachment style develops as a result of their early relationship with their parents and is thought to be relatively consistent over many years. Emotional instability, a personality trait, is also relatively consistent. It is assumed that attachment style and personality traits affect an individual's mental state and relationships. In

line with the information obtained within the scope of previous studies, in this study, preoccupied attachment, which is one of the insecure attachment styles, and emotional instability, which is a personality trait, are expected to have a significant effect on interpersonal sensitivity, which is one of the psychological symptoms.

In studies in which interpersonal sensitivity, attachment styles, and emotional instability were examined, only the relationship between these variables was examined (see Almeida et al., 2019; Hall et al., 2009), but the way these variables affect interpersonal sensitivity has not been studied sufficiently. This study aims to contribute to the field by addressing the effect of these variables on interpersonal sensitivity.

Many previous studies have found that psychological symptoms are associated with positive and negative psychological variables. For example, significant relationships were found between psychological symptoms and quality of life (Ling et al., 2021); psychological resilience (Bulut, 2021; Cevizci & Müezzini, 2019); interpersonal sensitivity and depression (Erözkan, 2005; Harb et al., 2002). In a similar vein, this study aimed to determine the variables that are related to the mental health of the individual and affect interpersonal sensitivity. In this way, preventive studies can be carried out on the variables affecting interpersonal sensitivity.

Method

Study adopted quantitative analysis techniques, which was designed as a correlational study. According to Karasar (2011), with the correlational survey, the relationship between variables is examined in its existing state.

Participants

The population of this study consists of students (3rd, 4th, 5th, and 6th grade) studying at the Faculty of Medicine of a state university in Turkey. The sample includes medical faculty students selected through convenience and snowball sampling. With convenience sampling, the researchers applied to the medical faculty students whom they could easily reach. With snowball sampling, medical students who were easily reached were asked to forward the questionnaires to their classmates or department mates (Emerson, 2015). The participants were 192 (females=107, males=84, 1 person did not specify gender) volunteer medical students (141 were conducted face-to-face and 51 online). The mean age of the participants was 22.58 years (SD= 1.76). The age range varied between 19 and 37. The majority of the students participating in the study were 4th year students (n= 105, 54.7%).

Data Collection Tools

Symptom Checklist 90R (SCL-90-R)

It was developed by Derogatis and Spitzer (1977). The psychometric properties of the scale were examined by Kılıç (1987) and Dağ (1991) in Turkey. The scale consists of 90 items and ten dimensions (obsessive-compulsive, somatization, depression, interpersonal sensitivity, hostility, anxiety, phobic anxiety, psychoticism, paranoid ideation, guilt, eating and sleep disorders). A 5-point (1: not at all and 5: extremely) Likert-type rating was used to assess the scale. In adaptation studies of the scale, the Cronbach Alpha internal consistency coefficient varies between 0.77 and 0.90. The “interpersonal sensitivity” dimension was used in the present study. In this study, Cronbach’s Alpha coefficient for interpersonal sensitivity was 0.83.

Adult Attachment Styles Scale

The scale was developed by Griffin and Bartholomew (1994) and adapted into Turkish by Sümer and Güngör (1999). Although the scale consists of 30 items, 18 items are used to measure four factors (secure, fearful, indifferent avoidant, preoccupied). A 7-point (1: It does not describe me at all - 7: It describes me completely) Likert-type rating was used. A high score in each factor indicates a high level of the related attachment style. According to the test-retest reliability analysis conducted by Sümer and Güngör (1999), reliability values vary between 0.54 and 0.78. In this study, the “preoccupied attachment” factor was used and the Cronbach’s Alpha value for preoccupied attachment was found to be 0.55.

Five-Factor Personality Traits Scale

The scale was developed by Benet-Martinez and John (1998) and adapted into Turkish by Sümer and Sümer (2005). The scale has 44 items and five factors (conscientiousness, extraversion, emotional instability, agreeableness, and openness to experience). The scale is graded on a 5-point (1: strongly disagree, 3: neither agree nor disagree, 5: strongly agree) Likert. In the adaptation study conducted by Sümer and Sümer (2005), the internal consistency coefficients of the scale were between 0.64-0.77. In this study, the emotional instability factor of the scale was used and the Cronbach’s Alpha internal consistency coefficient for emotional instability was found to be 0.68.

Personal Information Form

It was developed by the researchers to obtain information about the sociodemographic characteristics of the participants. This form includes details such as gender, age, and grade.

Data Analysis and Procedure

Before data collection, necessary permissions were obtained from both the university ethics committee, and the dean of the faculty of medicine. Data were collected both online (using Google Forms) and face-to-face between June and July 2022. The link to the Google forms was shared through online communication platforms (such as WhatsApp). Face-to-face data was collected in students' classrooms and the library. It took approximately 15 minutes to complete the questionnaires. With the informed consent form, the participants were informed about the purpose of the study, that participation in the study was voluntary, that they could withdraw from the study at any time without any negative consequences, and that the data obtained in the study would be used only for scientific purposes. The data were analyzed anonymously. Skewness and kurtosis values were analyzed to examine whether the normality assumption was met. Literature findings (see George & Mallery, 2010; Gravetter & Wallnou, 2014) indicate that data are normally distributed when kurtosis and skewness values are between -2 and +2. In the current study, kurtosis and skewness values range between 0.175-0.349. Therefore, it was determined that the data had a normal distribution. In the analysis of the data (using SPSS 25), correlation and simple regression were used as quantitative analysis techniques.

Findings

The findings of the study are presented in Table 1 (correlation analysis results) and Table 2 (simple regression analysis results).

Table 1.

Correlation Analysis Results.

Variables	N	M	S	1	2	3
1. Interpersonal Sensitivity	192	2.46	0.78	1	0.465*	0.571*
2. Emotional Instability	192	3.04	0.79		1	0.472*
3. Preoccupied Attachment	192	3.78	1.17			1

* $p < .01$

As seen in Table 1, positive and statistically significant relationships were found between interpersonal sensitivity and emotional instability, between interpersonal sensitivity and preoccupied attachment.

Table 2.

Simple Regression Analysis Results.

Model	β	t	R ²	Adap. R ²	ΔF
Emotional Instability	0.25	3.86	0.38	0.37	56.76
Preoccupied Attachment	0.45	6.94			

* $p < .01$

As seen in Table 2, emotional instability and preoccupied attachment significantly predict interpersonal sensitivity in a positive direction. Also, emotional instability and preoccupied attachment explained 37% of the variance in interpersonal sensitivity.

Discussion

In this study, the relationship between interpersonal sensitivity, preoccupied attachment, and emotional instability was examined. Additionally, the effect of preoccupied attachment and emotional instability in explaining interpersonal sensitivity was investigated.

According to the findings of the study, interpersonal sensitivity has a significant positive relationship with both preoccupied attachment and emotional instability. Consistent with the findings of this study, there are many studies (Dozier et al., 1999; Shorey & Snyder, 2006; Tolan, 2017; Yelörgü, 2021) reporting a positive relationship between interpersonal sensitivity and preoccupied (anxious) attachment. In individuals with high interpersonal sensitivity, the feeling of inadequacy, seeing oneself as inferior to other people, and the thought that they will make mistakes in their relationships and therefore their relationships will be damaged are dominant (Boyce et al., 1991); preoccupied attached individuals tend to see themselves as inadequate and may become obsessed in their relationships, and these individuals prefer to compensate for their feelings of inadequacy towards themselves with positive feelings and dependence on the individual they are in a relationship with (Griffin & Bartholomew, 1994). In this context, the characteristics of interpersonal sensitivity and preoccupied attached individuals are similar and the positive relationship that emerged as a result of the study is supported by this information. Unlike the findings of this study, a study conducted by Atay (2016) on married individuals found no significant relationship between interpersonal sensitivity and preoccupied attachment. This inconsistent finding may be due to the fact that the sample group of Atay (2016) consisted of only married individuals. Despite the large number of consistent findings in this field, the fact that there is a finding in the opposite direction of expectations in the literature reveals the need for further studies in this field. The difference here may be related to individuals' marital harmony and satisfaction. According to the study of Spanier and Lewis (1980), marital satisfaction is related to the level of meeting the mutual demands of individuals; marital adjustment is the positive communication between individuals without experiencing too much conflict and finding common solutions to the problems that arise (Sabatelli, 1988). In studies conducted with married individuals, a negative relationship was found between marital adjustment and preoccupied attachment (Turanlı,

2010), while a negative relationship was found between marital adjustment/marital satisfaction and emotional instability (Tuzcu, 2017). As a result of these studies, it is seen that there is an inverse relationship between the existence of harmony and satisfaction in the relationships of married individuals, preoccupied attachment, and emotional instability.

Similar to the findings of the relevant literature (see Akıncı et al., 2018; Dong et al., 2022; Tatar et al., 2014), this study found a positive relationship between interpersonal sensitivity and emotional instability. Individuals with emotional instability are generally anxious, Moody, and emotional (McCrae & Costa, 2003), and there are also study findings (Kuzu, 2022) that the relationships of these individuals are problematic (toxic) relationships. Individuals with high interpersonal sensitivity avoid social relationships (Boyce & Parker, 1989) and are also expected to be unhappy in existing relationships. In terms of these characteristics, it is seen that interpersonally sensitive and emotionally unstable individuals have problems with relational issues. In this sense, the finding of a significant relationship between these variables confirms the expectations.

Preoccupied attachment and emotional instability significantly predicted interpersonal sensitivity. Tolan (2017) reported that attachment styles explained 21% of interpersonal sensitivity. This result supports the findings of the current study. Scharf et al. (2017) found that parenting styles are related to interpersonal sensitivity and extreme parental reactions increase the level of interpersonal sensitivity. At the same time, extreme parental behaviors are also associated with preoccupied attachment. In line with these data, preoccupied attachment predicting interpersonal sensitivity is consistent with the literature. Personality traits predict psychological symptoms (see Chalabianlou and Garousi Farshi, 1986). According to Tatar et al. (2014), personality traits can be used to explain psychological symptoms. This study revealed that emotional instability predicts interpersonal sensitivity. This result is consistent with previous studies. When interpersonal sensitivity and emotional instability were examined in different sample groups, it was reported that emotional instability significantly predicted interpersonal sensitivity (cf. Dong et al., 2022; Boyce & Parker, 1989; Lee et al., 2013; Tatar et al., 2014). In this sense, it can be stated that emotional instability has an important role in predicting interpersonal sensitivity.

The strength of this study is that it reveals the role of preoccupied attachment and emotional instability on interpersonal sensitivity. In this way, this study is expected to shed light on preventive studies to increase the well-being of individuals. In this context, it is thought that this study can also guide new studies to be conducted in the literature.

The fact that the sample group of this study consisted of medical faculty students can be considered as a limitation. Therefore, the study can be repeated in different sample groups. Those who want to study in this field in the future can examine the relationship between these variables and other psychological variables. For example, examining these variables with anxiety, paranoid ideation, psychoticism, anger, hostility, and depression symptoms is thought to contribute to the field. At the same time, model test analyses or hierarchical regression analyses can be conducted with other variables that are thought to explain these psychological symptoms (e.g., emotion regulation, positive-negative affect, self-esteem).

Conclusion

As a result of the study, it was revealed that emotional instability and preoccupied attachment had a statistically significant positive relationship with interpersonal sensitivity. In addition, emotional instability and preoccupied attachment explained the variance in interpersonal sensitivity positively and significantly.

Ethics Committee Approval: *This research was conducted with the permission of the relevant university's Scientific Research and Publication Ethics Social and Human Sciences Board dated 16/05/2022 with the decision numbered E-60263016-050.06.04-165109 and completed in accordance with the ethics committee permission information received for the research.*

Conflict of Interest: *There is no conflict of interest between the authors.*

Author Contribution: *Both authors contributed equally.*

References

- Ainsworth, M. D. S. (1969). Object relations, dependency, and attachment: A theoretical review of the infant-mother relationship. *Child Development*, 40(4), 969-1025. <https://psycnet.apa.org/doi/10.2307/1127008>
- Almeida, I., Ramalho, A., Fernandes, M. B., & Guarda, R. (2019). Adult attachment as a risk factor for intimate partner violence. *Annals of Medicine* 51(sup1), 187-187, <https://doi.org/10.1080/07853890.2018.1562757>
- Akıncı, Ö., Gödek, G., Acer, S., & Koç, M. (2018, 28 June.- 01 July.). *Psikolojik belirtilerin yordayıcısı olarak kişilik özelliklerinin incelenmesi*. ERPA 2018, İstanbul, Türkiye. https://www.erpacongress.com/upload/dosya/erpa-2018-e-book-of-proceedings-2018_with-isbn_15bc882e42ce0a.pdf

- Anlı, G. (2018). Examining the relationship between interpersonal sensitivity and internet addiction in terms of different variables. *MANAS Journal of Social Studies*, 7(1), 103-118.
- Atay, S. (2016). *Relationship between attachment styles and interpersonal sensitivity in married individuals* [Master dissertation, Beykent University]. National Thesis Center.
- Bartholomew, K., & Horowitz, L. M. (1991). Attachment styles among young adults: A test of a four-category model. *Journal of personality and social psychology*, 61(2), 226-244. <https://doi.org/10.1037//0022-3514.61.2.226>
- Bilgin, O. (2020). Relationship between interpersonal sensitivity and psychological resilience. *International Online Journal of Educational Sciences*, 12(5), 10-22.
- Benet-Martínez, V., & John, O. P. (1998). Los Cinco Grandes across cultures and ethnic groups: Multitrait multimethod analyses of the Big Five in Spanish and English. *Journal of personality and social psychology*, 75(3), 729-750. <https://doi.org/10.1037//0022-3514.75.3.729>
- Boyce P., & Parker G. (1989). Development of a scale to measure interpersonal sensitivity. *Australian & New Zealand Journal of Psychiatry*, 23(3), 341-351. <https://doi.org/10.1177/000486748902300320>
- Boyce, P., Parker, G., Barnett, B., Cooney, M., & Smith, F. (1991). Personality as a vulnerability factor to depression. *The British Journal of Psychiatry*, 159(1), 106-114.
- Bowlby, J. (1973). *Attachment and Loss. 1: Attachment*. Basic Books.
- Bulut, G. (2021). *Investigation of the relationship between psychological resilience and social intelligence and interpersonal sensitivity in adults* [Master dissertation, İstanbul Sabahattin Zaim University]. National Thesis Center.
- Cevizci, O., & Muezzin, E. E. (2019). Investigation of the psychological symptoms and psychological resistance in health professionals. *Cyprus Turkish Journal of Psychiatry & Psychology*, 1(3), 166-172.
- Chalabianlou, G. R., & Garoosi Farshi, M. T. (1986). Relation of NEO-PI-R personality inventory and SCL-90-R: Ability of NEO inventory in mental health evaluation. *Journal of Behavioral Sciences*, 4(1), 51-58.
- Creasey, G., & Hesson-McInnis, M. (2001). Affective responses, cognitive appraisals, and conflict tactics in late adolescent romantic relationships: Associations with attachment orientations. *Journal of Counseling Psychology*, 48(1), 85-96.
- Davidson, J., Zisook, S., Giller, E., & Helms, M. (1989). Symptoms of interpersonal sensitivity in depression. *Comprehensive Psychiatry*, 30(5), 357-368.
- Dağ, İ. (1991). Reliability and validity of the symptom check list (scl-90-r) for university students. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 2(1), 5-12.
- De Raad, B., Barelds, D. P., Levert, E., Ostendorf, F., Mlačić, B., Blas, L. D., ... & Katigbak, M. S. (2010). Only three factors of personality description are

- fully replicable across languages: a comparison of 14 trait taxonomies. *Journal of Personality and Social Psychology*, 98(1), 160-173. <https://doi.org/10.1037/a0017184>
- Derogatis, L. R., & Cleary, P. A. (1977). Factorial invariance across gender for the primary symptom dimensions of the SCL-90. *British Journal of Social and Clinical Psychology*, 16(4), 347-356.
- Dong, Y., Liu, F., Jiang, Y., & Wei, S. (2022). Neuroticism and aggressive behavior among left-behind children: the mediating roles of interpersonal sensitivity and bullying victimization. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(17), 11072. <https://doi.org/10.3390/ijerph191711072>
- Dozier, M., Stovall, K. C., & Albus, K. E. (1999). Attachment and psychopathology in adulthood. In J. Cassidy & P. R. Shaver (Ed.), *Handbook of attachment: Theory, Research, and Clinical Applications* (pp. 497-519). Guilford Press.
- Emerson, R. W. (2015). Convenience sampling, random sampling, and snowball sampling: How does sampling affect the validity of research?. *Journal of Visual Impairment & Blindness*, 109(2), 164-168.
- Erözkan, A. (2005). Interpersonal sensitivity and depression levels of university students. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14, 129-155.
- Eysenck, H. J., & Eysenck, S. B. G. (1975). *Manual of the eysenck personality questionnaire (Adult and Junior)*. Hodder and Stoughton.
- Fiske, S., & Taylor, S. (2013). *Social cognition: From brains to culture*. Sage Publications.
- George, D., & Mallery, M. (2010). *SPSS for windows step by step: A simple guide and reference*. Pearson.
- Gravetter, F., & Wallnau, L. (2014). *Essentials of statistics for the behavioral sciences*. Wadsworth.
- Griffin, D. W., & Bartholomew, K. (1994). The metaphysics of measurement: The case of adult attachment. In K. Bartholomew & D. Perlman (Ed.), *Attachment processes in adulthood* (pp. 17-52). Jessica Kingsley Publishers.
- Hall, J. A., Andrzejewski, S. A., & Yopchick, J. E. (2009). Psychosocial correlates of interpersonal sensitivity: A meta-analysis. *Journal of Nonverbal Behavior*, 33(3), 149-180.
- Harb, G. C., Heimberg, R. G., Fresco, D. M., Schneier, F. R., & Liebowitz, M. R. (2002). The psychometric properties of the interpersonal sensitivity measure in social anxiety disorder. *Behaviour Research And Therapy*, 40(8), 961-979. [https://doi.org/10.1016/s0005-7967\(01\)00125-5](https://doi.org/10.1016/s0005-7967(01)00125-5)
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Nobel Press.
- Kılıç, M. (1987). *Değişik psikolojik arazlara sahip olan veya olmayan öğrencilerin sorunları*. [Doctoral dissertation, Hacettepe University]. National Thesis Center.

- Kuzu, E. D. (2022). *An investigation of interpersonal relationships in terms of machiavellianism and personality traits* [Master dissertation, Necmettin Erbakan University]. National Thesis Center.
- Lee, K. U., Jung, N. Y., Rauch, S. A., Chae, J. H., Lee, H. K., Kweon, Y. S., & Lee, C. T. (2013). Psychometric properties of the Korean version of the interpersonal sensitivity measure (IPSM-K). *Comprehensive Psychiatry*, *54*(7), 918-924. <https://doi.org/10.1016/j.comppsy.2013.03.022>.
- Ling, F., Tu, L., Li, J., Chen, Y., Xu, M., & Zhu, L. (2021). Psychological aspect of patients with inflammatory bowel disease, which may be related to the quality of life, sleep and disease characteristics. *Scandinavian Journal of Gastroenterology*, *56*(11), 1328-1336. <https://doi.org/10.1080/00365521.2021.1966093>
- Marazziti, D., Consoli, G., Albanese, F., Laquidara, E., Baroni, S., & Dell'Osso, M. C. (2010). Romantic attachment and subtypes/dimensions of jealousy. *Clinical Practice and Epidemiology in Mental Health: CP & EMH*, *6*, 53-58.
- Masillo, A., Valmaggia, L. R., Lanna, A., Brandizzi, M., Lindau, J. F., Curto, M., Solfanelli, A., Kotzalidis, G. D., Patane, M., Godeas, L., Leccisi, D., Girardi, P., & Nastro, P. F. (2014). Validation of the Italian version of interpersonal sensitivity measure (IPSM) in adolescents and young adults. *Journal of Affective Disorders*, *156*, 164-170.
- McCrae, R. R., & Costa, P. T. (2003). *Personality in adulthood: A five-factor theory perspective*. Guilford Press.
- Nakazawa, H., Masuya, J., Tanabe, H., Kusumi, I., Inoue, T., & Ichiki, M. (2021). Interpersonal sensitivity mediates the effects of childhood maltreatment on the evaluation of life events and anxiety states in adult community volunteers. *Neuropsychiatric disease and treatment*, *17*, 2757-2766.
- Nyström, M. B., Kjellberg, E., Heimdahl, U., & Jonsson, B. (2018). Shame and interpersonal sensitivity: Gender differences and the association between internalized shame coping strategies and interpersonal sensitivity. *Bulletin of the Menninger Clinic*, *82*(2), 137-155.
- Otani, K., Suzuki, A., Matsumoto, Y., Shibuya, N., Sadahiro, R., & Enokido, M. (2014). Correlations of interpersonal sensitivity with negative working models of the self and other: Evidence for link with attachment insecurity. *Annals of General Psychiatry*, *13*(5), 1-4. <https://doi.org/10.1186/1744-859X-13-5>
- Öztan Ulusoy, Y., Akfırat, O. N., & Tura, G. (2018). The relationship between parental attachment and personality traits. *Journal of Resilience*, *2*(1), 23-38. <https://doi.org/10.32569/resilience.436910>
- Özer, A., & Cihan-Güngör, H. (2012). Marital adjustment with respect to attribution, attachment and personality. *Mersin University Journal of the Faculty of Education*, *8*(2), 11-24.

- Sabatelli, R. M. (1988). Exploring relationship satisfaction: A social exchange perspective on the interdependence between theory, research, and practice. *Family Relations*, 37(2), 217-222. <https://doi.org/10.2307/584323>
- Scharf, M., Rousseau, S., & Bsoul, S. (2017). Overparenting and young adults' interpersonal sensitivity: Cultural and parental gender-related diversity. *Journal of Child and Family Studies*, 26(5), 1356-1364. <https://doi.org/10.1007/s10826-016-0652-x>
- Shaver, P. R., & Brennan, K. A. (1992). Attachment styles and the "Big Five" personality traits: Their connections with each other and with romantic relationship outcomes. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 18(5), 536-545. <https://doi.org/10.1177/0146167292185003>
- Shorey, H. S., & Snyder, C. R. (2006). The role of adult attachment styles in psychopathology and psychotherapy outcomes. *Review of General Psychology*, 10(1), 1-20.
- Smorti, M., Sica, L. S., Costa, S., Biagioni, S., & Liga, F. (2022). Warmth, competence, and wellbeing: The relationship between parental support, needs satisfaction, and interpersonal sensitivity in Italian emerging adults. *European Journal of Developmental Psychology*, 19(5), 633-653. <https://doi.org/10.1080/17405629.2021.1936492>
- Soto, C., Kronauer, A., & Liang, J. (2016). Encyclopedia of Adulthood and Aging. In S. Whitbourne, (Ed.), *Five-factor Model of Personality* (pp. 506-510). Hoboken.
- Spanier, G. B., & Lewis, R. A. (1980). Marital quality: A review of the seventies. *Journal of Marriage and the Family*, 42(4), 825-839. <https://doi.org/10.2307/351827>.
- Strand, J., Goulding, A., & Tidefors, I. (2015). Attachment styles and symptoms in individuals with psychosis. *Nordic Journal of Psychiatry*, 69(1), 67-72. <https://doi.org/10.3109/08039488.2014.929740>
- Sümer, N., & Güngör, D. (1999). Yetişkin Bağlanma Stilleri Ölçeklerinin Türk Örnekleme Üzerinde Psikometrik Değerlendirmesi ve Kültürlerarası Bir Karşılaştırma. *Türk Psikoloji Dergisi*, 14(43), 71-106.
- Sümer, N., & Sümer, H. C. (2005). Beş faktör kişilik özellikleri ölçeği (Unpublished study).
- Tatar, A., Bildik, T., Saltukoğlu, G. & Dinçel, M. G. (2014). Could five factor personality inventory be used for the purpose of symptom screening in a non-clinical sample?: a preliminary study. *FSM Scholarly Studies Journal of Humanities and Social Sciences*, 4, 181-199.
- Tolan, Ö. (2017). Üniversite öğrencilerinde bağlanma biçimleri, stresle başa çıkma ve bazı psikolojik belirtiler arasındaki ilişkiler. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 221-242.
- Topçu, Z. B. (2022). *Investigation of the relationship between parents' personality traits, perfectionism, parental burnout and anxiety during the covid-19 pandemic* [Master dissertation, Maltepe University]. National Thesis Center.

- Turanlı, P. (2010). *Determination of the relationship among middle adulthood marital adjustment together with self esteem and attachment styles* [Master dissertation, Maltepe University]. National Thesis Center.
- Tuzcu, A. (2017). *The effects of personality traits on marital adjustment and marital satisfaction in married individuals* [Master dissertation, Arel University]. National Thesis Center.
- Ustamehmetoğlu, F. (2019). *The relation of childhood trauma and attachment dimensions with psychotic-like experiences and subclinical psychiatric symptoms in non-clinical sample*. [Master dissertation, Bahçeşehir University]. National Thesis Center.
- Van Eeden, W. A., Van Hemert, A. M., Carlier, I. V., Penninx, B. W., Spinhoven, P. & Giltay, E. J. (2019). Neuroticism and chronicity as predictors of 9-year course of individual depressive symptoms. *Journal of Affective Disorders*, 252, 484-492.
- Yelörgü, D. (2021). *Effects of childhood traumas, adult attachment styles and psychological well-being on sexual satisfaction* [Master dissertation, İstanbul Aydın University]. National Thesis Center.
- Yüksel- Ayanoğlu, Z. (2016). *The attachment styles and mental problems of adults who stayed institutional care* [Master dissertation, Ankara University]. National Thesis Center.
- Zhiqi, Y., Yingru, Z., Lu, Z., Yu, X., & Xuelian, C. (2019). How does self-esteem affect mobile phone addiction? The mediating role of social anxiety and interpersonal sensitivity. *Psychiatry Research*, 271, 526-531.
- Widiger, T. A., & Oltmanns, J. R. (2017). The general factor of psychopathology and personality. *Clinical Psychological Science*, 5(1), 182-183. <https://doi.org/10.1177/2167702616657042>.